

Zemgales plānošanas reģions

Mentors

Rekrutēšana/atlase, apmācības,
mentoringa procesa organizēšana.
Ieguvumi un izaicinājumi.

1. solis – Esošās situācijas izpēte,
lai izprastu jauniešu vajadzības un
trūkumi sistēmā

2. solis – Reģionālais iesaistīto pušu forums

3. solis – Apmācību programmas izveide,
mentoru rekrutēšana (atlase)

- Izstrādāta mentoringa rokasgrāmata, kurā definēts, kas ir mentorings, kādi ir tā posmi, atlases stratēģijas, mentora atlase konkrētam jaunietim
- Mentoru atlase un izvērtēšana
- E-platformas izveide (motivācijas tests, mentoringa posmi, mērķa grupas, komunikācija uc.)
- Brīvprātīgā darba līgumu slēgšana ar mentoriem, kas pilotēja mācību programmu, sedzot dalības izmaksas (ceļš, ēdināšana, ieejas maksas uc.) gan mentoram, gan jaunietim visā aktivitāšu laikā

European Union

European Regional
Development Fund

Mentoringa rokasgrāmata - Mentoringa un sociālā mentoringa definīcija

Mentorings plašākā mērogā

- Process, attiecības, kuras var raksturot kā **viens pret vienu**, kur viens indivīds (mentors) brīvprātīgi vai par samaksu ziedo savu laiku otra indivīda (mērķa grupas jaunieša) atbalstam un uzmundrinājumam.
- Pieredzes pārņemējam (mērķa grupas jaunietim) tas parasti ir pārmaiņu laiks un nozīmīgs dzīves periods.
- Mentorings ir attiecības, kurās valda savstarpēja uzticēšanās un **abpusēja** cieņa, regulāra iesaistīto pušu mijiedarbība, kas balstīta uz **savstarpēju** mācīšanos un atbalstu, starp vienu indivīdu, kurš dalās savās zināšanās, pieredzē un gudrībā, un otru indivīdu, kurš ir gatavs un gribošs iegūt no šīs apmaiņas un bagātināt savu profesionalitāti vai personīgo attīstību. Mentoringa attiecību pamatā ir mentora zināšanas un pieredze, kas ļauj pieredzes pārņemējam apsvērt viņa rīcībā esošās iespējas, resursus un veicināt to izmantošanu konkrētas problēmas risinājumam vai mērķa sasniegšanai.
- Mentorīga process ir ierobežots laikā (6-9 mēneši).

Sociālais mentorings

- Mentoringa process un attiecības, kas pamatā ir vērsts mērķa grupu, kas ir indivīdi no minoritāšu vai sociāli nelabvēlīgām grupām, kuriem ir risks nokļūt vai kuri jau atrodas **sociālās atstumtības stāvoklī**.
- Galvenā uzmanība sociālajā mentoringā tiek pievērsta mērķa grupas indivīdu iespēju un pilnvaru uzlabošanai, izmantojot mentoringa attiecības, lai ietekmētu personas statusa maiņu **no sociālās un / vai ekonomiskās atstumtības stāvokļa uz iekļaušanu sabiedrībā**.

Kurš var būt mentors?

Pieaugušie, kas ir vecāki par 26 gadiem, gan vīrieši, gan sievietes.

Izglītība vai pieredze vienā no sekojošām jomām – sociālais darbs, sociālā pedagogija, medicīna, psiholoģija, un citas sociālās zinātnes!

Speciālas apmācības – par mentoringa teoriju un par īpašajām vajadzībām un komunikāciju ar mērķa grupu.

Spējas un prasmes – motivācija, fiziskā un mentālā veselība, personības briedums, bez atkarībām, brīvais laiks ko var veltīt jaunietim, hobijs un / vai profesijas kā vērtīgs resurss jaunieša resocializācijai.

Rekrutēti 10 brīvprātīgie mentori ar iesaistīto pušu, NVO, darba devēju, personīgo kontaktu un Facebook starpniecību (12 – 2 – 1 – 1 + 2 = 10)

Dzimums: 8 sievietes, 2 vīrieši

Vecums: 28 – 63

Izglītība un darba pieredze:

- 6 ar sociālā darba izglītību, strādā sociālajos dienestos
- 4 pedagoga izglītība, strādā jauniešu centros vai NVO kā jauniešu speciālisti
- 2 ar mentora pieredzi darbā ar NEET jauniešiem «Proti un dari» projektā
- 1 ar pieredzi kā atbalsta personai cilvēkiem ar garīga rakstura traucējumiem Resursu centra «Zelda» projektā.

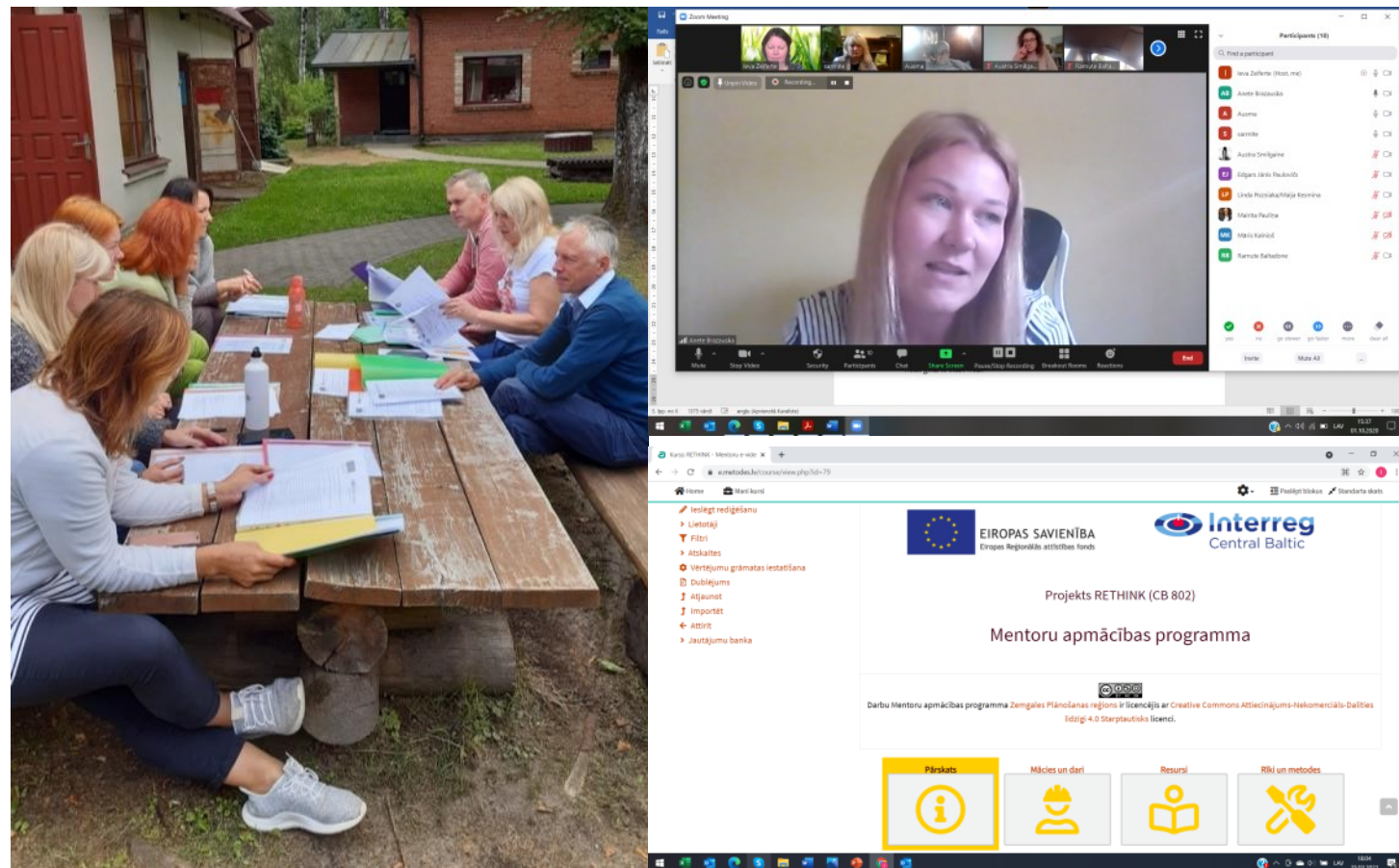

European Union

European Regional
Development Fund

4.solis – Mentoru apmācības un atbalsta sniegšana

- Teorētiskās apmācības:
 - 12 stundas e- vidē
 - vidus posma tikšanās ZOOM
 - noslēguma sesija (2 dienu klātienes seminārs)
- Regulāras grupu tikšanās (ZOOM) mentoringa procesa laikā
- Individuālas un grupu (4 tikšanās) profesionāli vadītas supervīzijas mentoriem
- WhatsApp grupa, kurā mentoriem bija iespēja dalīties pieredzē un iedrošināt vienu otru

5. solis – Jauniešu rekrutēšana / iesaiste projektā

Rekrutēti 20 ($29 - 9 - 4 + 4 = 20$) jaunieši ar sociālo dienestu un NVO atbalstu no – Dobeles, Bauskas, Ozolnieku, Vecumnieku, Aizkraukles, Pļaviņu, Jēkabpils pašvaldībām:

- Vecumā no 17 līdz 29
- Pamatā ar speciālās pamatskolas izglītību, daži ar profesionāli kvalifikāciju, kura nav pielietota dzīvē
- 11 ar garīgās (un) fiziskās attīstības traucējumiem (1. un 2 grupa)
- 9 ar depresijas / šizofrēnijas / autisma pazīmēm / pēc-traumas stāvoklis / invaliditātes statuss nav nokārtots pēc 18 gadu vecuma sasniegšanas
- Lielākā daļa dzīvojoši ģimenēs ar vecākiem vai citiem radniekiem, kā arī dzīvojoši ar saviem partneriem vai grupu dzīvokļos
- Visi jaunieši ir pakļauti sociālai atstumtībai vai arī viņu integrācijas sabiedrībā nenotiek vispār, viņu tiesības uz brīvu izvēli ir ierobežotas

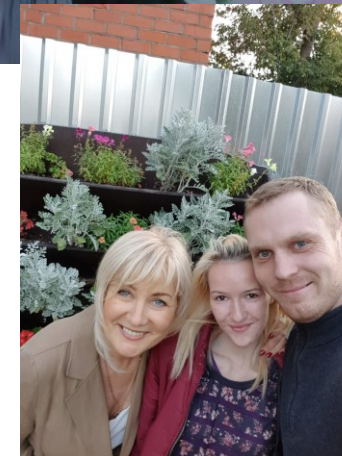
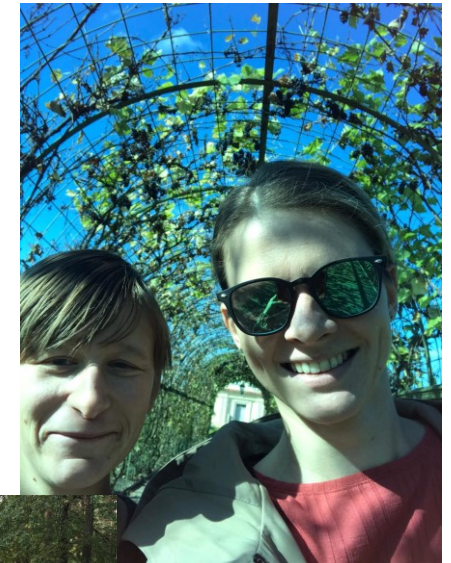
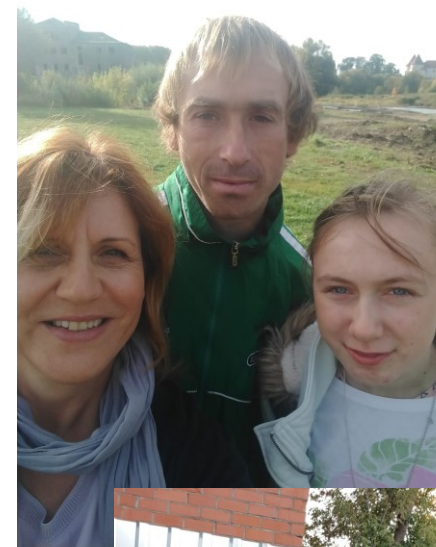

European Union

European Regional
Development Fund

Mentoringa posmi

1. **Attiecību veidošana** - Noskaidrot, vai mentors un pieredzes pārņēmējs var sadarboties, Precizēt vērtības un intereses. Veidot verbālu un neverbālu dialogu.
2. **Mērķu izvirzīšana** - kopīgam sadarbības posmam, kā arī ilgtermiņa mērķu definēšana
3. **Kopīga darbošanās/ intervence** - izaicināšana, atbalstīšana izvirzīto mērķu sasniegšanai, abpusēja mācīšanās
4. **Noslēgums** – Pieredzes pārņēmējs ir sasniedzis lielu daļu savu mērķu, ir pārliecināts par sevi un ir plāns, kā turpināt tālāk. Notiek procesa izvērtēšana.
5. **Virzīšanās uz priekšu** – bez mentora palīdzības vai pārveidot mentoringa attiecības draudzībā, ja abas puses to vēlas.

European Union

European Regional
Development Fund

Iepazīšanās, mērķu definēšana, plānu sastādīšana.

- Iepazīšanās un jauniešu atbalsta programma uzsākās ar Vasaras skolu Augustā 2020, 4 dienas
- 16 jaunieši un 8 mentori
- Dalība darbnīcās (mākslas terapija, deju terapija, karjeras konsultācijas, ergoterapeits)
- Jauniešu un mentoru sadarbības veidošana:
 - 1 mentors un 1-3 jaunieši!
 - Ļoti svarīgi, lai nav vairāk!
- Individualizēta personīgā aktivitāšu plāna izstrāde, kas balstīts jaunieša interesēs un spējās, tai skaitā ņemot vērā mākslas/radošās izpausmes, sportiskās aktivitātes, brīvprātīgā darba iespējas, profesiju piemērotību (testa rezultāti) un darba pieredzi

European Union
European Regional
Development Fund

Jauniešu apmācību programmas pilotēšana - inervence

- Struktūra bija elastīga, personalizēta un balstīta uz individuālām jauniešu un mentoru tikšanās reizēm
- Aktivitātes un kopā pavadītais laiks bija atkarīgs no individuālajām vajadzībām un Covid-19 ierobežojumiem
- Ikviens dalībnieks saņēma informāciju par «nākošajiem soļiem», jo īpaši par apmācību noslēgumu
- Papildus 2 mentoru un 4 jauniešu rekrutēšana

European Union

European Regional
Development Fund

Mācīties būt
Mācīties būt kopā

Mācīties darīt
Mācīties zināt

Novērtējums Datu ievākšana

Mentori

- Tiešsaistes aptauja
- Tiešsaistes intervija ar katru mentoru
- 10 intervijas laika posmā no 20.-28. janvārim

Mentoru pieredzes
kopsavilkums

Jaunieši

- Individuālas sarunas starp mentoru un jaunieci
- Personīgais procesa novērtējums
- 20 sarunas laika posmā no 31.janvāra līdz 23.martam

Jauniešu pieredzes
kopsavilkums

Iesaistītās puses

- Tiešsaistes aptauja:
9 dalībnieki –sociālie darbinieki –
gadījuma vadītāji sociālajā
dienestā pašvaldībā un vecāki
- Telefona intervijas ar 7 (6 sociālie
darbinieki, 1 vecāks)
- Projekta komandas diskusija par
rezultātiem

Iesaistīto pušu viedokļa
kopsavilkums

European Union
European Regional
Development Fund

NOVĒRTĒJUMS

Rezultāti atbilstoši UNESCO mācīšanās pīlāriem

Mācīties būt

Visi 20 iesaistītie jaunieši saņēma emocionālo atbalstu personīgajai attīstībai:
3 – saņēma atbalstu saistībā ar fiziskās veselības jautājumiem; 3 – apguva jaunas ēst gatavošanas prasmes, veselīgas receptes; 1 – trenējās patstāvīgi iepirkties; 13 – iesaistījās sporta aktivitātēs kopā ar mentoru.

Mācīties būt kopā

16 jaunieši piedalījās Vasaras kolā 2020. 20 jaunieši attīstīja sociālās prasmes, tai skaitā labāku izpratni par sociālajām robežām; 3 – apguva prasmi veidot acu kontaktu; 7 apguva labākas konfliktu risināšanas prasmes, ar 7 pārrunātas romantiskās attiecības un attiecības ģimenē; Jaunieši atzinuši, ka **jūtas vairāk iekļauti, pieņemti un saprasti.**

Mācīties darīt

9 ieguvuši brīvprātīgā darba pieredzi; 4 sagatavojušies darba intervijai (sagatavots VC, trenēta prasme sevi prezentēt intervijā); 5 uzsākuši algotu darbu; 10 saņēmuši mentoru atbalstu lēmumu pieņemšanā par nākotnes nodarbinātības iespējām, plānošanu un prioritāšu noteikšanu.

Mācīties zināt

2 mācās svešvalodas (Angļu, Krievu, Vācu, Japāņu);
2 apguvuši fotografēšanas kursus; 1 apguvis tehniskās jaunrades; 1 iesaistījies SIVA programmā; 2 iesaistījušies NVA aktivitātēs.

“Man patika braukt pie zirgiem, kopt tos, barot un arī mācīties jāt. Bija jautri un noderīgi. Arī kopīgās tikšanās ar mentoru kafejnīcā, kad runājām par dzīvi, problēmām un nākotni.”

“Pilnīgi viss patika! (Liela sajūsma telefonā un smaidīga balss.) **Viss bija kā sapnī...** Vēlos atgriezties kaut vai tagad. Patika pastaigas, patika nodarbības nometnē. Dejas... patika sarunas ar mentoriem.”

“Vispilgtāk ir tā nometnīte, kur mēs bijām. Tiešām, es teikšu godīgi, es pirmo reizi biju tādā nometnē. Es teikšu, ka interesanta vieta bija, es jau biju domājusi, ka būs vairāk cilvēki apkārt, bet man tiešām patīk nomaļas vietas. Un tas, ka jaunus draugus dabūjām visi.”

“Man patika sarunas ar mentoru un kopā pavadītais laiks. Patika, ka mani aicināja darboties pasākumos kā brīvprātīgajam, jo kādreiz arī pats braucu ar velosipēdu. Tagad domāju par to, ka vajadzētu atsākt šo nodarbi. Ļoti forši bija, ka varēja braukt izjādēs ar zirgiem.”

“Jā, viņa dzīvo ļoti nomaļus, pie pašas Lietuvas robežas, kad mums vajadzēja kaut kur doties, es braucu ar savu mašīnu. Mēs aizbraucām uz Jelgavu – viņai viss ir tāds brīnums, tiklīdz ātrā no savas čauliņas.”

«Šī pieredze ļauj novērtēt, kas tev ir dots, un ko tu vari dot citiem.. Dažkārt liekas, ka mēs te darām tādas vienkāršas lietas, un ka tas nav svarīgi, bet kaut kādā brīdī tu saproti, ka tas darbs ir mazliet savādāks, mazliet personīgāks, nekā visi citi darbi. Jo tur ir personīgs kontakts ar katru jauniešu. Man tas darīja gandarījumu.”

“Mentors ir cilvēks ar pieredzi, kas apmāca jaunākos, viņš nodod zināšanas. Šeit tas, ko es dzirdu apkārt, tas būs cilvēks ar 480 eiro algu pēc nodokļiem un palīdzēs... Man tas rada dusmas reāli! Reāli tas līmenis pēc kompetencēm un atbildības ir līmenis līdzīgs sociālajam darbiniekam.”

“Noteikti būtu vēlams šāds pakalpojums. Svarīgi, ka tas bija vīrietis, jo lielāko daļu sociālā darba speciālisti, kas strādā ar šiem jauniešiem ir sievietes, pietrūkst paraugs, kādam jābūt vīrietim, darīt “vīriešu lietas”.

“Mentoringa pakalpojums būtu turpināms un ieteicams, ja būtu iespējams izmantot vairāk resursu. Klienta mainīgās vēlmes, motivācijas trūkums, ģimenes locekļu neizpratne jauniešu patstāvīgas dzīves uzsākšanas nepieciešamībai ir galvenie riski, kas traucē veiksmīgāku rezultātu sasniegšanu. Tur mentora atbalsts ir nozīmīgs»

Sociālie darbinieki būtu vēlējušies projektā iesaistīt vēl vairāk mērķa grupas jauniešu, taču ierobežotā laika, resursu un mentoru skaita dēļ tas nebija iespējams. Būtu vēlams, lai jaunieša mentors būtu no tās pašas pašvaldības, kur dzīvo jauniešs.

Kā mentoringu būt nepieciešams organizēt nākotnē?

☐ **Mentoriem ir:**

- jābūt rūpīgi atlasītiem, testētiem, **motivētiem** un informētiem.
- labi sagatavotiem profesionāli, apmācītiem par mentoringa procesu, mentora identitāti un uzdevumiem
- gataviem dalīties pieredzē, sociālajā kapitālā, ieguldīt laiku un enerģiju sniedzot atbalstu 1-3 personām noteiktā laika posmā (6-9mēneši)
- Veiksmīgiem un augsti motivētiem savā interešu jomā. **Piemērotiem** jauniešu interesēm un vajadzībām

☐ Mentora darbs nav pamatdarbs, bet gan papildus darbs, par atbilstošu atalgojumu + tikšanās izmaksas tiek segtas!

☐ Mentoriem ir jānodrošina supervīzijas visā mentoringa procesa laikā.

☐ Mentori ir atbildīgi par **integrācijas procesu** nevis par pamata sociālo vajadzību nodrošināšanu, medicīnisko aprūpi vai ikdienas rutīnas uzdevumiem.

☐ Mentors «**atver durvis**»

☐ **Mentors ir daļa no komandas** un informācijas apmaiņa ar gadījuma vadītāju ir ļoti svarīga!!!

Nepieciešamais finansējums un ietekme ilgtermiņā

- Procesa vadītājs (rekrutēšana, atlase, apmācības, pāru veidošana, attiecības ar sociālā dienesta gadījumu vadītājiem, atbalsta pasākumu organizēšana mentoriem, procesa uzraudzīšana, kontroles mehānismi, krīzes situācijas) 40-50% noslodze.
- Izmaksas aktivitātēm – līdz 240 EUR/ 1 cilvēkam par periodu 6 mēneši – 9 mēneši (transporta izdevumi mentoriem, ieejas biļetes, dalības maksa, kopīgas maltītes abiem (6 eur/1 cilvēkam/1 dienā), izmēģinājuma aktivitātes - apmaksāti kursi, aprīkojums, materiāli.
- Supervīzijas mentoriem – indiv 40 EUR/ 1 reize, grupai 150 EUR/1 reize
- Atalgojums mentoram – stundu likme vai dienas likme, 40 – 90 st./1 cilvēkam. Vienam mentoram 1-3 mentorējamie uz 6-9 mēnešiem

- Iekļaujas sabiedrībā – (iemācās uzvesties publiskās vietās, apgūst prasmes komunicēt publiskās vietās)
- Iekļaujas nodarbinātībā (brīvprātīgā vai algotā)
- Nekļūst par deviantu (sabiedrību apdraudošu personu)
- Samazina nepieciešamību pēc sociālajiem pabalstiem
- Nopelna pensiju
- Samazinās risks nonākt institūcijā
- Ģimenei iespēja atgriezties nodarbinātībā
- Mazinās atkarību riski un ar to saistītās problēmas / izdevumi pašvaldībai

European Union

European Regional
Development Fund

Mentoringa ilgtspēja Latvijā

- Mentorings ir sevi pierādījis kā efektīvu metodi, kas spēj nodrošināt jauniešu integrācijas vajadzības
- Mentorings ir labs risinājums laikā, kad Latvijā arvien samazinās speciālistu pieejamība, jo īpaši lauku teritorijās
- Nākotnē mentori varētu tikt atlasīti un apmācīti reģionālā vai pašvaldību līmenī
- Mentorings un mentoru apmācības jāveido atbilstoši konkrētās mērķa grupas specifikai un vajadzībām
- Mentoringam ir jāklūst par daļu no sociālo pakalpojumu sistēmas
- Ir jābūt definētam nacionālā līmenī likumdošanā

European Union

European Regional
Development Fund

Projekta rezultātā radītie materiāli

- Esošās situācijas izpēte - [PĒTĪJUMS “Esošās situācijas izpēte Zemgales reģionā un atbalsta sistēmas trūkumu identificēšana jauniešu ar garīga rakstura traucējumiem integrācijai darba tirgū/ sabiedrībā” \(LATV\)](#)
- Rokasgrāmata – [«Sociālā mentora rokasgrāmata personu ar garīga rakstura traucējumiem atbalstam»](#)
- E-mācību programma mentoriem: <https://e.metodes.lv/rethink>

European Union

European Regional
Development Fund

Paldies!

Zemgales plānošanas reģons

Ieva Zeiferte, projekta vadītāja, ieva.zeiferte@zpr.gov.lv

Austra Smilgaine, Attīstības speciālists, austra.smilgaine@gmail.com

Dace Strautkalne, Uzraudzības grupas dalībnieks, dace.strautkalne@zpr.gov.lv

Projekts «Aprūpes prasmju uzlabotājs» «Care Skills Escalator»/ CASE

Vadošais partneris: Linčēpingas pašvaldības Veselības un sociālā darba pētījumu un attīstības centrs (Zviedrija)

Partneri: Zemgales plānošanas reģions (LV), Dundee and Angus College (UK), Somorristro Training Centre (Spain), TTC Ilfov (Romania)

- **Mērķa grupas:** veselības un sociālās aprūpes personas, kuras aprūpē cilvēkus ar vecuma demenci
- **Mērķis:** Veselības un sociālās aprūpes personāla, kuri strādā ar cilvēkiem ar vecuma demenci, aprūpes prasmju uzlabošana
- **Laiks:** 2019.30.11 – 2022.31.10

Erasmus+

Rezultāti - 1

1. Veikts salīdzinošais pētījums (1) katrā reģionā par aprūpes personāla prasmēm un izmantotajām metodēm, esošo apmācību programmu piedāvājumu un to trūkumiem
2. Organizēts iesaistīto pušu forums (1) katrā reģionā, kur notiek debates par pētījumu, citu partneru pieredzi, programmas uzmetumu, pilotēšanas rezultātiem, gala variantu.

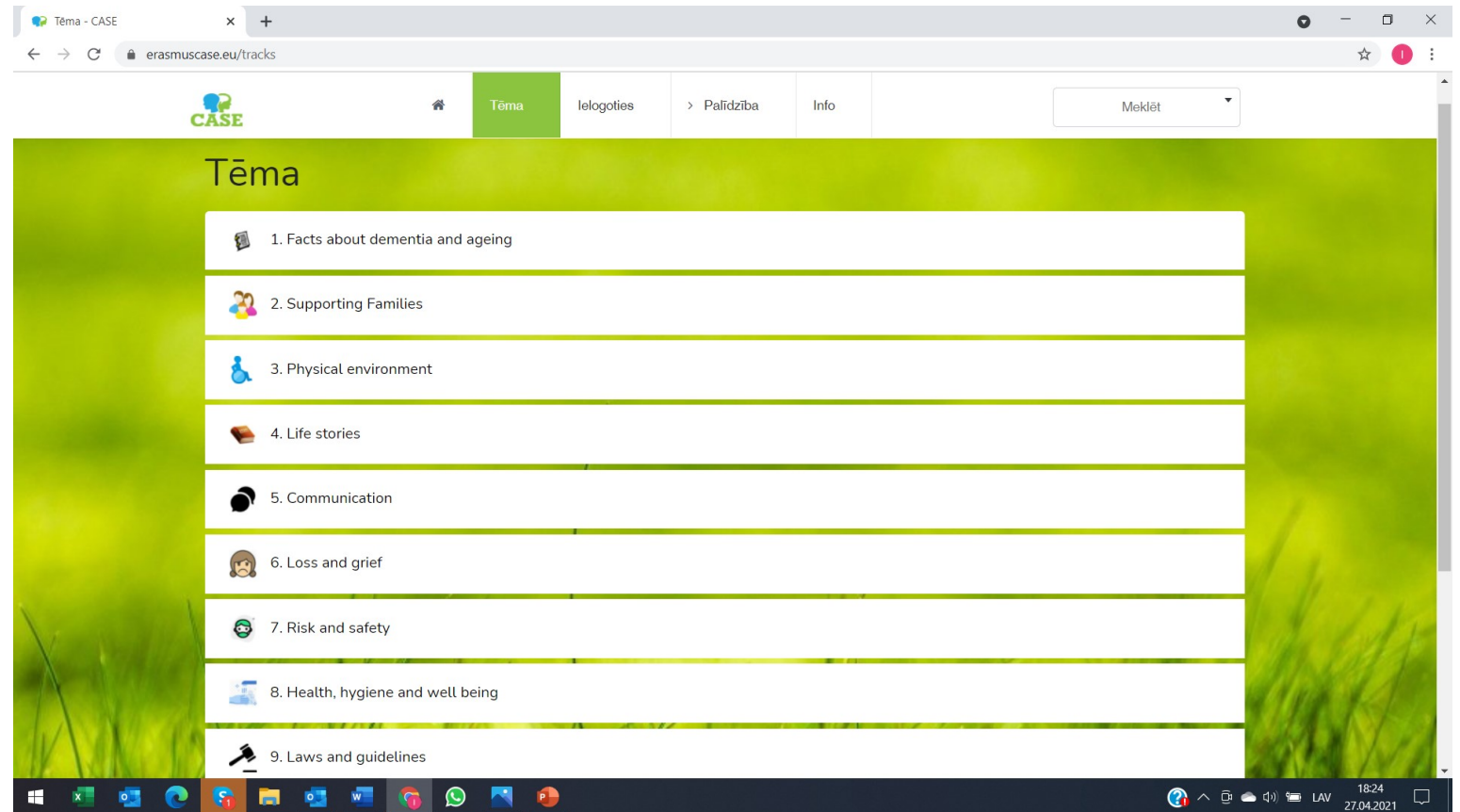
Erasmus+

Izstrādāta tiešsaistes (tālmācības)
apmācības programma – 9.sadaļa:

- 1) Fakti par demenci
- 2) Atbalsts ģimenēm
- 3) Fiziskā vide
- 4) Dzīves stāsti
- 5) Komunikācija
- 6) Zaudējums un sāras
- 7) Riski un drošība
- 8) Veselība, higiēna un labklājība
- 9) Likumi un vadlīnijas

[https://erasmuscase.eu /
demensialeraning.eu](https://erasmuscase.eu/demensialeraning.eu)

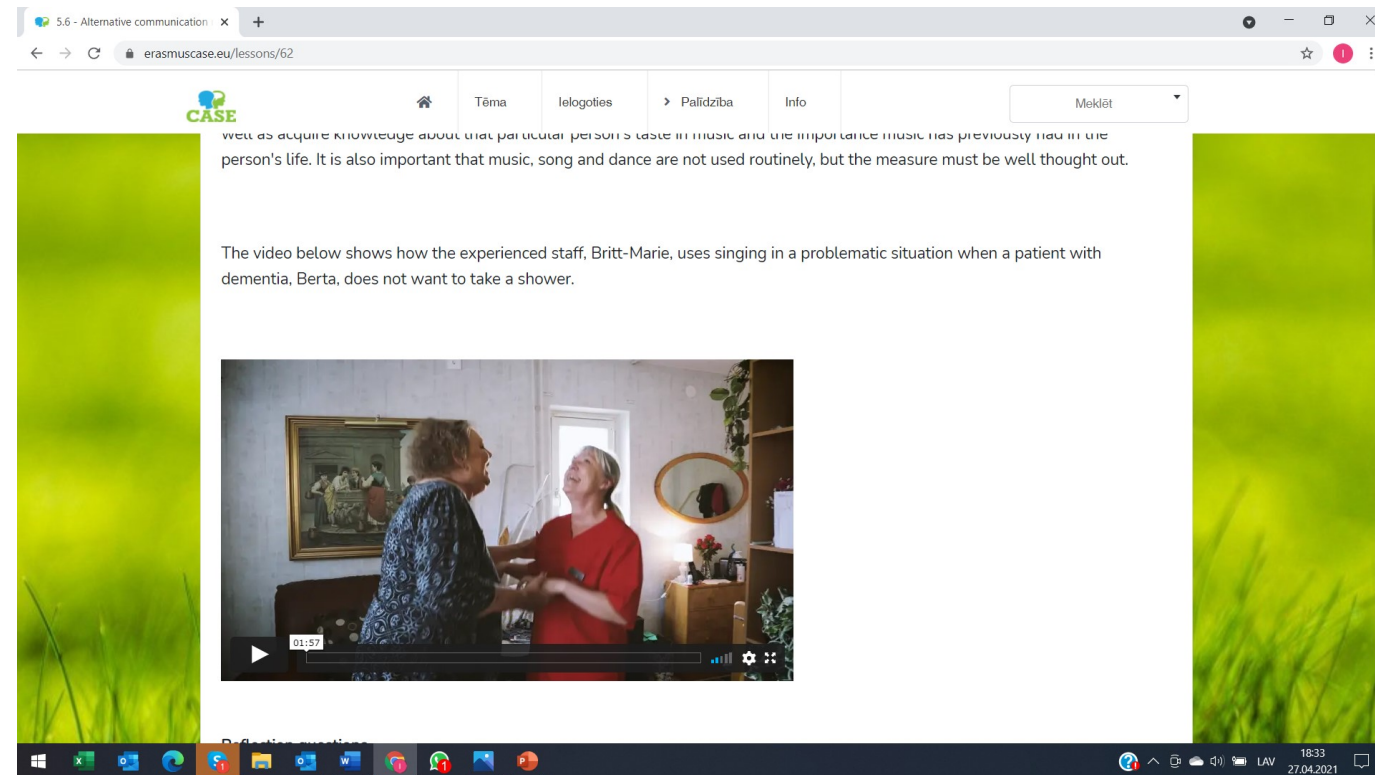
Rezultāti - 2

- Pieredzes apkopojums video-audio formā no visiem partneriem

Programmas testēšana –

- aprūpes organizētājiem
 - aprūpes personām reģionā pieteikšanas!
- Rezultātu izplatīšana visām ieinteresētajām pusēm

Projekts "Daudzfunkcionālo centru – vietējās kopienas sociālās iekļaušanas un izaugsmes veicinātāju attīstība»/ OCTOPUS

Vadošais partneris: Zemgales plānošanas reģions

Partneri: Jelgavas novada pašvaldība, Auces novada pašvaldība, Vecumnieku novada pašvaldība, Plunges rajona pašvaldība, Rokišķu rajona Izglītības pārvalde, Biržu rajona pašvaldība

Projekta īstenošanas laiks: 01.06.2020. – 31.05.2022. (24 mēneši)

Projekta mērķis: Veicināt sociālo pakalpojumu pieejamību un veicināt cilvēku ar funkcionālajiem traucējumiem, senioru, riska grupas ģimeņu sociālo iekļaušanu, izveidojot vai uzlabojot multifunkcionālos centrus, kuros tiks nodrošināti sociālie pakalpojumi un iekļaušanas pasākumi arī riska grupas jauniešiem un bērniem.

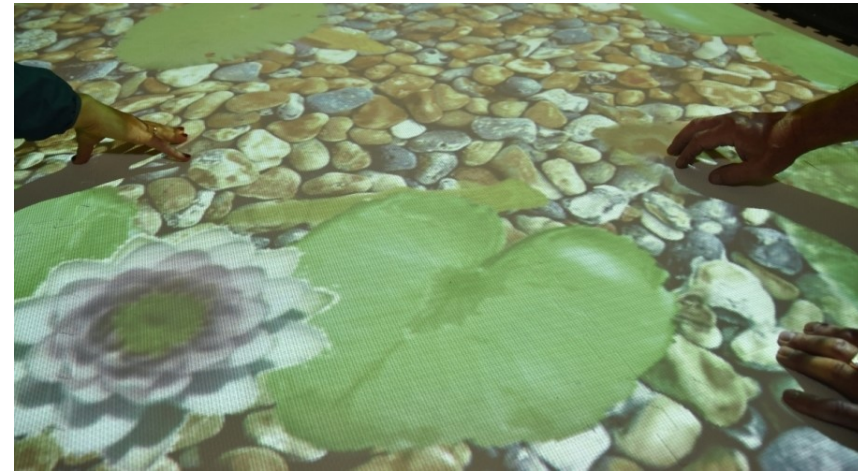

Rezultāti

Pieredzes apmaiņas pasākums
zoom 9.jūnijs

Jelgavas novads un Auces novads
stāstīs un rādīs par
jaunizveidotajiem centriem
Lielplatonē un Aucē, dalīsies savā
pieredzē darbā ar centru
mērķauditorijām.

Paldies!

Ieva Zeiferte

Zemgales plānošanas reģions

Projektu vadītāja

